

Magistrát města Liberce
odbor životního prostředí
oddělení památkové péče
náměstí Dr. E. Beneše 1
460 59 Liberec

Váš dopis čj. | ze dne MML/ZPPP/Bit/215787/16-SZ215703/16/3/31.10.2016
Naše čj. NPÚ-353/k85804/2016
Vyřizuje | tel. [REDACTED]
Spisový znak 820.1
V Liberci dne 3. listopadu 2016

Liberec, nám. Dr. E. Beneše, čp. 1-I (radnice), st. p. č. 1, k. ú. Liberec, okres Liberec
Repase 5 ks a výměna 7 ks okenních výplní v 1. NP

Vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci, podle § 14 zákona č. 20/87 Sb., o státní památkové péči v platném znění. Toto vyjádření je podkladem pro vydání závazného stanoviska Magistrátu města Liberec, avšak nenahrazuje ho.

Na základě žádosti o písemné vyjádření ze dne 31. 10. 2016, kterou jsme obdrželi dne 1. 11. 2016, ve věci „Liberec, náměstí Dr. E. Beneše č. p. 1 – radnice, st. p. č. 1, k. ú. Liberec – výměna 7 ks oken a repase 5 ks oken v objektu“ sdělujeme následující:

1. Uvedená nemovitost je **kulturní nemovitou památkou** zapsanou v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod číslem rejstříku **19126/5-4114** a zároveň je součástí historického jádra města Liberec, prohlášeného dne 10. 9. 1992 vyhláškou MK ČR č. 476/92 za městskou **památkovou zónu**.
2. Žadatelem nám byla předložena stavebně technická studie, výpis oken s popisem, půdorys s identifikací okenních pozic a popis dílenského restaurování oken, vše zpracované f. Antikhaus, spol. s r. o., Rychnov u Jablonce n. N. v říjnu t. r. Záměrem žadatele je řešení neuspokojivého stavu okenních výplní v 1. NP objektu. Okna jsou ve špatném stavebně-technickém stavu a některá okna jsou již zcela nefunkční. Rámy a křídla jsou z měkkého masivu z doby stavby budovy, vykazují značný stupeň opotřebení, netěsní a nelze je ve většině případů otvírat. Některé rámy oken vykazují známky napadení hnilobou, zejména ve spodních vlysech rámu, kde je patrné i poškození dřevěné špalety. Sklenářský tmel je vypraskaný a u některých oken vypadaný. Není tak zaručeno utěsnění skla ve styku s křídlem, kde dochází k zatékání vody, která působí značné škody na spodních vlysech a čepech, zde se křídla rozpadají. Tmel špatně odolává povětrnosti – zvětrává a vypadává. U okenních křidel je patrné značné svěšení i vertikální deformace profilů, přičemž spodní kusy rovněž vykazují stopy poškození hnilobou a povětrnostními podmínkami.
Na základě dostupných údajů, stáří oken a zhodnocení stav, byla doporučena výměna oken v maximální možné míře cca 7 oken a 5 oken repase (s dohledem pracovníků památkové péče).

Výměna oken: Osazení oken ve špaletě kde se nezmění dokumentačně cenný charakter architektonických prvků stavby, při respektování členění a profilace oken. Nová okna budou řešena jako pohledová **kopie původních oken**, kde venkovní i vnitřní rovina okna (křidel a rámu) bude zachována včetně původního vzhledu, charakteru a profilace u uliční i dvorní

fasády. Provedení oken bude tedy pohledová kopie původních oken s úzkými profily ráků a křidel bez průmyslových (přiznaných) spár. Okna budou na vnitřní rovině opatřena celoobvodovým vyměnitelným těsněním na bázi EPA nebo silikonu v barvě oken. Rám okna bude proveden v historickém profilu spodního vlysu bez výtokových otvorů dle profilu stávajících ráků, aby se zachoval vzhled ráku a také z důvodu znemožnění zadržení vody ve spodní části ráku. Rám je spojen čepováním bez přiznané (průmyslové) rohové spáry. Uvedené výměny budou provedeny citlivým způsobem s ohledem na historickou hodnotu uvedené stavby se zachováním původní profilace a dimenzí profilů. Nátěr nových oken bude proveden v souladu s provedeným průzkumem barevného odstínu. Okenní olivy budou odborně opraveny a přeneseny zpět na repliky oken.

Repase oken: Okno bude ze stavebního otvoru vyjmuto maximálně šetrným způsobem s ohledem na technický stav oken a ostění. Nejprve bude odstraněna napojovací dřevěná lišta, dále pak parapet a poté bude odsekána omítka v rozsahu umožňujícím bezpečně vyjmutí okna ze stavebního otvoru. Po odsekání zděicího materiálu bude provedeno odříznutí ocelových skob upevňujících rám okna ve stavebním otvoru. Po jejich uvolnění proběhne samotné vyjmutí okenního ráku pokud možno bez páčidel, šetrným způsobem. Okna budou v dílně odstrojena, provedena demontáž zasklení, vyčištění zasklívací drážky a odstraněná nátěr. Nejprve bude provedena opatrná demontáž funkčních ovládacích prvků jako jsou táhlové otvírače, spojovací kování a uzavírací prvky. Dále bude provedena demontáž zasklení a to tak, aby nedošlo k poškození zasklívací drážky. Poté proběhne odstranění nátěru, jež proběhne maximálně šetrným způsobem a to tak, že se nátěr ohřeje horkým vzduchem a po jeho změknutí sejme stahovací špachtlí. Odstraňování nátěru musí být provedeno tak aby nedocházelo ke spálení dřeva. Zbytkový nátěrový film pak je stažen cidlinou na čisté dřevo. To je poté obroušeno smirkovým papírem. V průběhu realizace odstrojení a přípravy je průběžně pořizována fotodokumentace, zejména pak po provedení odstranění nátěru a očištění. Po té proběhne další zhodnocení stavu a kontrola.

Dále proběhne demontáž, odstranění a postupné nahrazení nepoužitelných a neopravitelných částí dřev a to zejména venkovních křídlových okapnic a to vždy s ohledem na jejich konkrétní stav. V případě výměny jiných anebo větších částí profilů, budou tyto zhotoveny ve stejné profilaci a dimenzích. Vyspravování prasklin, mechanického poškození, destruktčních úprav a dalších větších poškození bude prováděno dřevěnými lamelami. Menší poškození, jako vlasové trhliny, otvory po hřebíčcích a menší mechanická poškození, budou tmeleny vhodným tmelem, ovšem pouze na vnitřních stranách, které budou v bílé barvě. V rámci kompletace a přípravy bude okno opět slepeno, kovové části budou ošetřeny a okno bude obroušeno a připraveno pro povrchovou úpravu.

Po provedení přebroušení povrchu brusnými houbičkami o zrnitosti 180 bude proveden základní nástřik přípravkem Aidol GL-250 a opětovné přebroušení (stržení jemných stojících vláken). Dále je aplikována 2x vrchní vrstva v odstínu dle původních oken. Okno bude po provedení povrchové úpravy zaskleno plochým řezaným sklem o síle 4mm do zasklívací drážky pomocí upevňovacích ocelových trojúhelníků a zatmeleno sklenářským tmelem. Vitráž bude restaurována a přenesena zpět do okna. Demontované funkční prvky budou očištěny od zbytků barev a nečistot. Po vyleštění povrchů mosazných částí nebude provedeno lakování povrchů a budou montovány zpět v autentickém stavu, čímž bude zachován přirozený vývoj stárnutí. Pohyblivé funkční části budou promazány vhodným olejem nebo mazacím tukem. Silně deformované rámové protiplechy jazýčkových uzávěrů budou nahrazeny novými, ve shodném provedení. Ovládací klíčky budou očištěny a ošetřeny stejným způsobem.

3. Radnice čp. 1 byla postavena v letech 1887–1893 podle projektu vídeňského architekta Franze Neumanna. Jedná se o honosnou novorenesanční budovu s bohatě řešenými exteriéry i interiéry, která reprezentuje bohatství a význam města a vkus jeho obyvatel na sklonku 19. století. Radnice je rovněž ukázkou vysoké úrovně uměleckořemeslné práce tohoto období. Zájmem památkové péče je zachování a obnova původních řešení interiérů včetně dispozic.

Stávající okna jsou dřevěná, špaletová z měkkého dřeva. Okna se srazem křídel jsou opatřena klapačkami na vnitřní i vnější straně okna s jednoduchou zdobnou profilací. Na poutci je zdobná vodorovná profilace. Spodní vlys křídla je osazen plechovou okapnicí s okapovým zlomem. Skleněné výplně jsou o síle 3mm a jsou zatmeleny sklenářským tmelem, vnitřní i vnější křídla z vnější strany. V horní polovině oken ve vnější rovině jsou instalovány vitrážová skla spojena olověnou páskou. Závěsy oken jsou zadlabací dvoudílné. Uzavírání oken je prováděno ve srazech pomocí rozvor a u jednoduchých křídel pomocí půloliv s jazýčkovým zámečkem ve dvou úrovních a to jen jednou olivou ve spodní části křídla.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Liberci konstatuje, že repase 5 ks a výměna 7 ks okenních výplní v 1. NP na budově radnice v Liberci jsou z hlediska zájmu státní památkové péče **akceptovatelné bez připomínek.**

Odůvodnění:

Záměr žadatele byl v předstihu projednán se zástupcem odborné organizace státní památkové péče, a to včetně vyhodnocení stavu jednotlivých okenních výplní na místě samém.

S pozdravem

Mgr. Miloš Krčmář
ředitel NPÚ, ÚOP v Liberci